

GESCHREVEN REFERENTIEKADER RELATIEVORMING EN SEKSUALITEIT IN HET MULTIFUNCTIONEEL CENTRUM

1

Beoordeeld:
19 juni 2017

Goedgekeurd:
27 juni 2017

Geldig vanaf:
15 juli 2017

1. INLEIDING

In het multifunctioneel centrum De Ark geven we aandacht aan alle facetten van de ontwikkeling van de kinderen en jongeren die er verblijven. Relatievorming en seksualiteit zijn daar belangrijke items van.

Mens zijn is 'in relatie staan' met andere mensen. Door de verhouding met anderen kan een mens zich ontplooiën.

Mensen hebben behoeften, gevoelens en wensen ten aanzien van seksualiteit.

In de visietekst worden kansen en grenzen aangegeven waarbinnen de kinderen en jongeren hun relatievorming en seksualiteit op een menswaardige wijze kunnen beleven.

Tevens wordt er een veilig klimaat gecreëerd waarbinnen opvoeders hun werk kunnen doen.

2. Wat zijn onze doelen op vlak van relaties en seksualiteit

Wij streven naar een aangepaste en deskundige ondersteuning van de seksuele ontwikkeling van de kinderen en jongeren. Dit vereist eveneens aandacht voor de deskundigheid van de opvoeders.

1. Kinderen en jongeren

- voelen zich goed in hun lichaam,
- zijn weerbaar en kunnen aangeven wat ze prettig vinden en wat niet,
- respecteren de gevoelens van anderen en tonen respect voor de grenzen van anderen,
- kunnen inschatten wanneer seksueel gedrag ok is,
- weten dat ze met hun vragen en twijfels in verband met relaties en seksualiteit terecht kunnen bij de opvoeders.

2. Opvoeders

- hebben oog voor de stapsgewijze seksuele ontwikkeling van de kinderen en jongeren,
- kunnen aanvaardbaar seksueel gedrag beoordelen aan de hand van het Sensoa vlaggensysteem en rekening houdend met de context van de betrokkene,
- bespreken het thema relaties en seksualiteit met de kinderen en jongeren/ouders en maken ruimte om de noden en behoeften van de kinderen en jongeren, bespreekbaar te maken op een manier die past bij de leeftijd en het ontwikkelingsniveau,
- reageren op een pedagogische aangepaste manier wanneer ze probleem gedrag zien.

3. Uitgangspunten bij het ondersteunen

Een goed evenwicht tussen beveiligen en kansen geven.

Relaties aangaan, grenzen durven aangeven, afstand en nabijheid tav anderen is een permanent aandachtspunt in de leefgroep.

We verwachten van alle opvoeders een luisterende basishouding als kinderen en jongeren vragen hebben over relaties en seks. Er is een begeleidingsklimaat waar spreken over relaties en seks niet in de kiem gesmoord wordt of weggelachen.

Het is onze opdracht kinderen en jongeren te beschermen tegen seksuele ervaringen die niet met wederzijdse toestemming, vrijwillig of gelijkwaardig gebeuren, die niet leeftijdsadequaat of zelfbeschadigend zijn. We verwachten van elke opvoeders dat hij niet passend gedrag markeert en benoemt. Ook hier hanteren we de pedagogische reactie vanuit het vlaggensysteem.

Indien nodig wordt er beroep gedaan op procedure 4.6.6.: het voorkomen, detecteren van en aangepast reageren op grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van gebruikers en personeel.

Een individueel antwoord op elke ondersteuningsvraag

Dit betekent dat voor elke kind of jongere in het individueel handelingsplan opgenomen wordt, wat de noden en behoeften zijn ronde seksualiteit en relaties. We vragen, waar relevant ook de mening van doorverwijzers, om het functioneren in te schatten.

Kinderen en jongeren geven zelf aan met wie van de opvoeders ze dit onderwerp liefst bespreken. Dit kan maar hoeft niet altijd de aandachtsofvoeder te zijn.

Indien het multifunctioneel centrum niet kan voldoen aan bepaalde specifieke noden en behoeften wordt het kind, de jongere doorverwezen naar meer gespecialiseerde diensten.

Ouders, wettelijke vertegenwoordigers en familieleden zijn belangrijke overlegpartners

Seksualiteit en relaties zijn domeinen waar ouders, cultuur, familie eigen waarden en normen willen doorgeven. Er wordt gevraagd naar het standpunt van de context. Wat niet betekent dat dit standpunt samenvalt met de waarden en de normen van De Ark. Op de hoogte zijn hun opvattingen, bedoelingen en achtergronden kennen, is noodzakelijk om samen met het kind en de jongere te zoeken naar een gepaste aanpak.

Open communicatie bij het team en binnen de vergunde zorgaanbieder De Ark

We kiezen er bewust voor om als organisatie geen lijstje van wat kan of niet kan op te maken. Tussen teamleden zit er soms een groot verschil tussen waarden en normen. Dat geeft soms handelingsverlegenheid: wat accepteer ik, mag ik een nachtzoen geven, een goede knuffel als troost, toezicht tijdens het wassen... Teamvergaderingen en overleg met collega's is de beste manier om met twijfels om te gaan. Wanneer je een collega iets ziet doen waarbij je je ongemakkelijk voelt verwachten we van elke medewerker dat dit besproken wordt op een team.

4. Afspraken

Er is een duidelijk en beperkt kader rond relaties en seksualiteit. Daarin staat wat passend is en wat niet.

- Een knuffel, een afscheidszoen, elkaar vastpakken,... kan binnen de leefgroep. Wanneer iets storend is voor de rest van de groep bespreken de opvoeders dit.
- We respecteren de privacy van elke gebruiker en opvoeder.
- We zijn geen voorstander van koppeltjes binnen de leefgroep. We weten dat die kunnen bestaan. Wanneer dit storend is worden er afspraken gemaakt.
- Intiem contact tussen gebruikers is mogelijk vanaf 16 jaar.
- We reageren op kledij die niet gepast is.
- Wanneer we vinden dat er ongepaste contacten zijn met derden bespreken wij dit met het kind, de jonger en de ouders. We motiveren onze bezorgdheid.
- Er worden persoonlijke afspraken gemaakt die opgenomen worden in het boekje 'zorg om jou'

5. Vrijen en geslachtsgemeenschap

Intiem contact is mogelijk vanaf 16 jaar. Dit wordt besproken op het team met de gebruikers eventuele derden en hun context. Als voorwaarde geldt dat er sprake is van gelijkwaardigheid en men geen schade berokkent aan een van de betrokken partijen. Bovendien moet er aandacht zijn voor hygiëne en veilig vrijen.

- Om ongewenste zwangerschap en seksueel overdraagbare ziektes te voorkomen zijn anticonceptie en veilig vrijen noodzakelijk. We voorzien in anticonceptiemiddelen. Dit heeft niet als doel om seksualiteit te stimuleren, maar om zwangerschap en soa's te voorkomen.
- In overleg tussen het team de jongeren, arts en ouders/wettelijke vertegenwoordiger worden alle mogelijkheden overwogen en wordt in het belang van de jongere de meest geschikte vorm van anticonceptie bepaald.
- In geval van (vermoedelijke) zwangerschap bespreken we dit tijdens een teamvergadering. Ouders/wettelijke vertegenwoordigers worden betrokken bij de te ondernemen stappen en beslissingen. Ook hier werken we in het belang van de jongeren.